

Mokinio kompetencijos geografijos pamokose – per patyriminį ugdymą

**Radviliškio Gražinos
pagrindinė mokykla
Geografijos mokytoja ekspertė
Salvinija Vaičiūnienė**

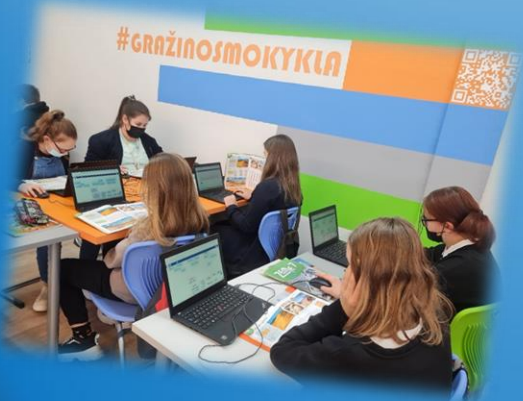
2022-09-16/17

Atnaujinant ugdymo turinį laikomasi į kompetencijas orientuoto ugdymo krypties.

- Pažinimo kompetencija
- Pilietinė kompetencija
- Skaitmeninė kompetencija
- Komunikavimo kompetencija
- Kūrybiškumo kompetencija
- Kultūrinė kompetencija
- Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija

Organizuodami pamokas ir veiklas, įtraukdami į jas mokinius, ugdome kompetencijas. Nuo veiklos pobūdžio, ugdymo(si) metodų taikymo, išryškėja vienos ar kitos ir net kelių kompetencijų ugdymas.

Integruota pasaulio pažinimo ir geografijos pamoka

„KAS PADEDA ORIENTUOTIS GAMTOJE?“

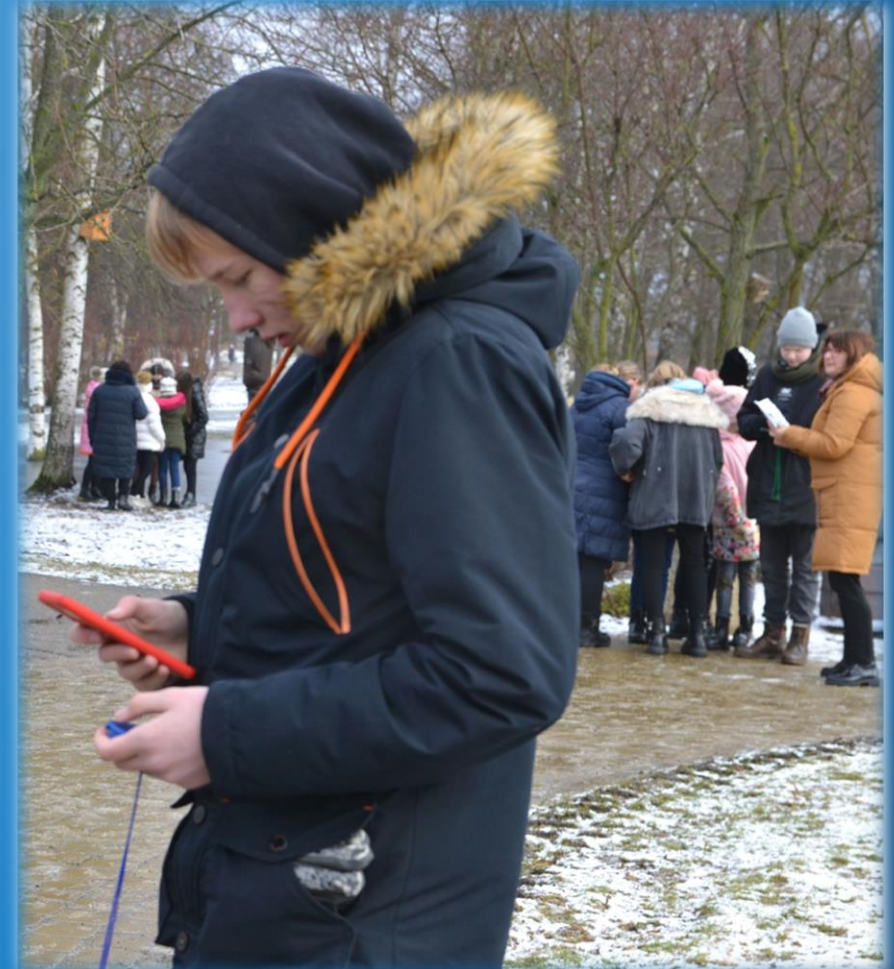
- Mokykloje buvo organizuota patyriminio ugdymo(si) diena.
- Integruota pasaulio pažinimo ir geografijos pamoka 3 ir 6 klasių mokiniams vyko miesto parke (skirtingų amžiaus grupių mokinių integracija).
- Pamoką organizavo 3 mokytojai.
- Mokiniai dirbo grupėse.
- Buvo vertinamas grupinis mokinių darbas.

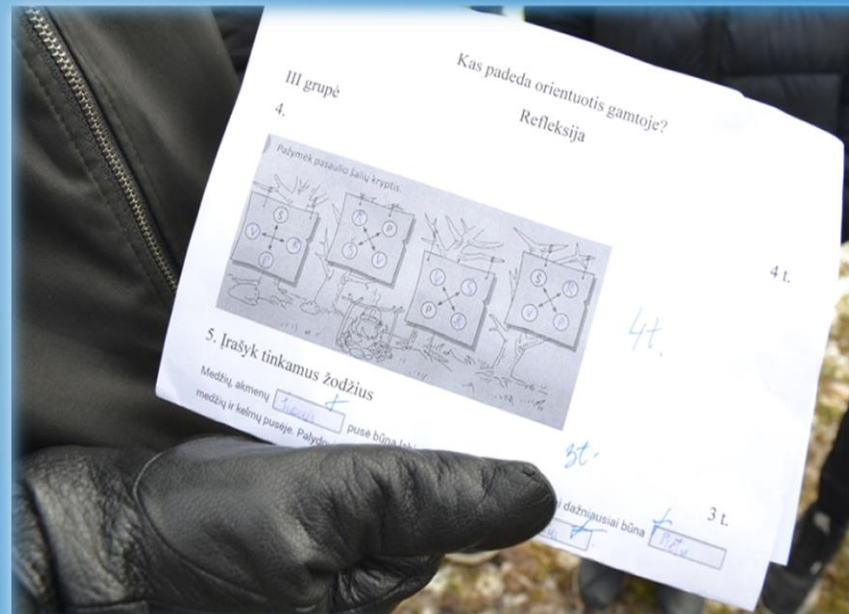
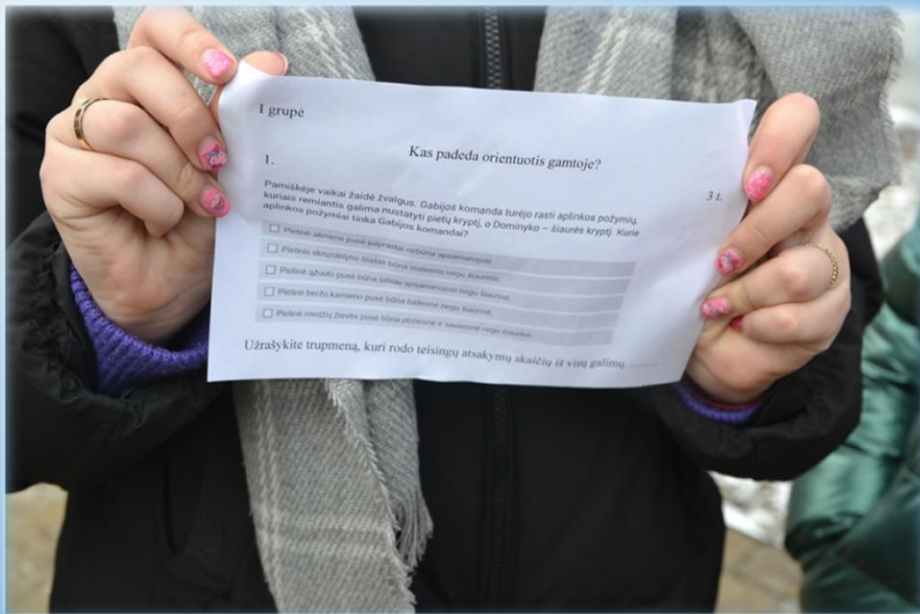

Kaip orientuotis aplinkoje pagal gamtos požymius ir naudojantis kompasu?

Šeštokai pritaikė savo žinias bei įgūdžius ir padėjo trečiokams atlikti praktines užduotis: ištyrinėti gamtinę aplinką ir nustatyti pasaulio kryptis pagal įvairius gamtos požymius, susiorientuoti naudodamiesi kompasu, laiku atlikti užduotis grupėje, įsivertinti savo darbą.

Trečiokai perėmė vyresnių mokinių patirtį, įgijo naujų žinių ir įgūdžių, pagilino mokėjimo mokytis gebėjimus.

Komunikavimo kompetencija (gebėjimas perduoti ir suprasti žinias).

Pažinimo kompetencija (gebėjimas pažinti supančią aplinką taikant ir perduodant dalyko žinias ir gebėjimus. Kritinis mąstymas, problemų sprendimas, mokėjimo mokytis gebėjimas.)

**Ar dronas
gali padēti
orientuotis
aplinkoje?**

**Kam gali būti
naudojami
dronai?**

Skaitmeninė kompetencija
(gebėjimas naudotis
skaitmeninėmis priemonėmis ir
technologijomis)

Dirbdami grupėse išmaniojoje klasėje mokiniai bandė atkurti miesto parko vaizdą iš drono skrydžio. Drono nuotraukos buvo panaudotos užduotyse. Mokiniai vaizdą kūrė piešdami kompiuterine Piešimo 3D programa. **Kūrybiškumo kompetencija (gebėjimas tyrinėti, generuoti, kurti)**

Geografijos ir informacinių technologijų modulis „Pažink pasaulį inovatyviai“

Kryžiažodžio „Mūsų Lietuva“ kūrimas ir sprendimas (naudojant Hot Potatoes programą)

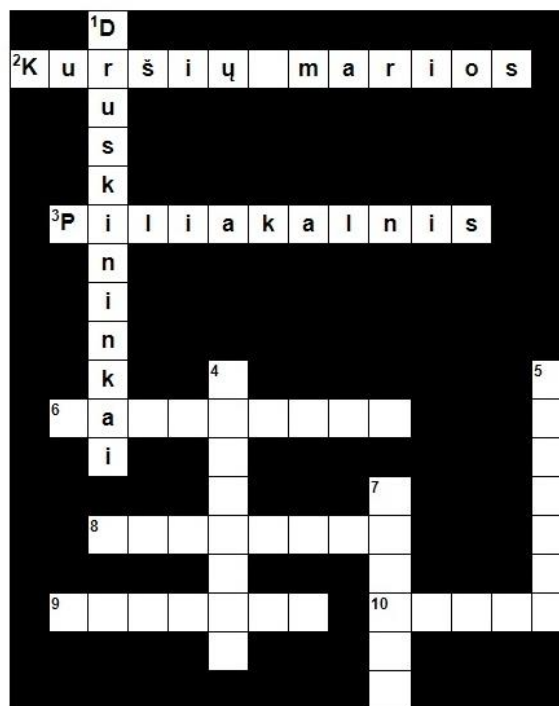
Index =>

Geografija

Crossword

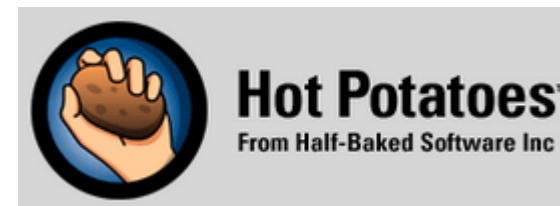
Complete the crossword, then click on "Check" to check your answer. If you are stuck, you can click on "Hint" to get a free letter. Click on a number in the grid to see the clue or clues for that number.

Across: 3: Tai kalva arba kalnas ant kurio stovėjo pilis.

Check

Index =>

Kuo garsus Radviliškio kraštas?

Interaktyvių žemėlapių kūrimas naudojant Animaps įrankį

The screenshot shows the Animaps website interface. The browser address bar displays "www.animaps.com/edit.html". The page title is "Animaps" with the tagline "Create and view beautifully informative animated maps, for free!". The interface includes a navigation bar with "New Map", "Save", and "Open playback" buttons. A sidebar on the left shows "Lietuva" (Lithuania) with sub-options for "General" and "Images". The main area features a map of Lithuania with a pop-up window for "Kleboniškių kaimo buties muziejus". The pop-up window contains the text "edit", "Occurs at 65.78,23.90", "after 0 Day(s)", and buttons for "Pasirinkti failą" (Select file), "Nepasirinkti failą" (Do not select file), and "Load". There are also radio buttons for "url" and "upload". The bottom of the interface has buttons for "My Animaps", "Import", and "Share".

Kviečiu keliauti po Lietuvą! Informacinio stendo kūrimas naudojant

padlet

Adelė D. • 2h

PROJEKTINIS DARBAS: APŽVALGOS BOKŠTAI LIETUVOJE

Kirkilų apžvalgos bokštas

Aktyviais karstiniais reiškiniais veikiantį Biržų krašto vaizdą įdomu pamatyti iš 30 metrų aukščio bokšto apžvalgos. Jis primena Mėnulį, nuo jo viršaus atsiveria galybė ežerėlių. Tai ne kas kita, o vandens prisipildžiusios įgriuvos, kurios vasarą dar ir nusidažo įvairiomis spalvomis!

Šių 0

Siberijos apžvalgos bokštas

Pajusti didžiausio Žemaitijos ežero Platelių didybę, pakilkite į 15 m aukščio Siberijos apžvalgos bokštą, pastatą ant 166 m virš jūros lygios Cidabro kalno. Tad į apylinkes žiūrėjau iš dar aukščiau! Nuo bokšto aikštelės atsiveria įspūdingi vaizdai į apylinkes: ežerus, miškus, pelkes ir miestelius.

Šių 0

Merkinės apžvalgos bokštas

Įkopę į šį vieną aukščiausią Lietuvoje 26 m aukščio aukštį, plačiai apžvelgė didžiausios Lietuvos upės Nemuno slėnį ir kiek akys užmato besidriekiančius Dzūkijos miškus – ne veltui šis Lietuvos regionas yra pats miškingiausias. Pušų kaimynystėje iškilęs išskirtinės architektūros bokštas su keliomis apžvalgos aikštelėmis leidžia stebėti kraštovaizdį iš aukšto aukščio.

Šių 0

Labanoro/Mindūnų apžvalgos bokštas

Labanoro regioninio parko apžvalgos bokštas – aukščiausias apžvalgos bokštas Lietuvoje. Jo aukštis – 36 m. Užlipus serpantiniais laiptais į bokštą, kvapą užgniaunant atsiveriantys vaizdai: miškai, Baltųjų Lakajų ežeras, salos ir pusiasaliai.

Šių 0

Plakatų kūrimas naudojantis grafinio projektavimo įrankiu *Canva*

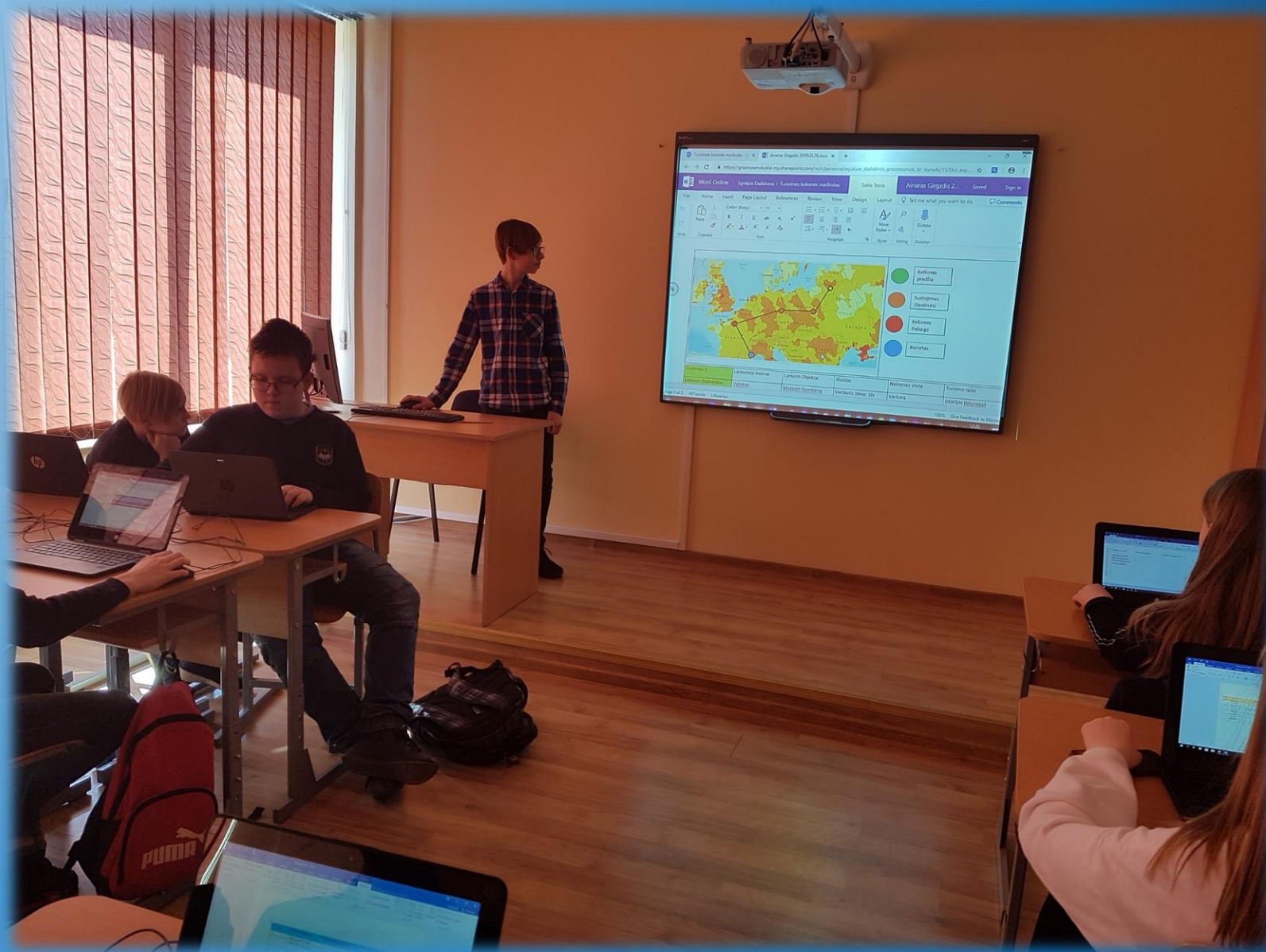
Turistinės kelionės planavimas

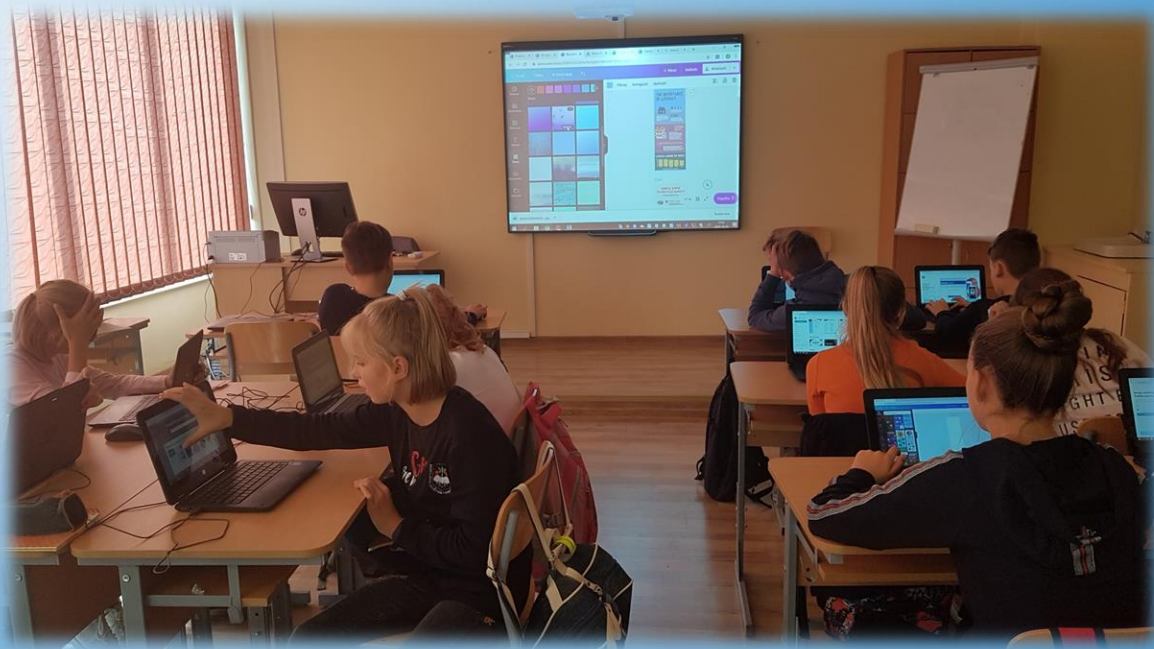
Užduotis:

Žemėlapyje sudarykite turistinės kelionės po Europą maršrutą.

Užduoties sąlygos:

- kelionės maršrutas turi apimti ne mažiau, kaip 3 Europos valstybes;
- kiekvienos valstybės sostinėje reikia nurodyti 3-4 lankytinus objektus, vienas iš kurių turi būti UNESCO paveldo objektas;
- nurodykite kelionės trukmę, transporto tipą, nakvynės vietas;
- apskaičiuokite kelionės kainą vienam keliautojui;
- sudarykite žemėlapij ir lentelėje nurodykite kelionės etapus;
- pateikite trumpą informaciją apie lankytinus objektus.

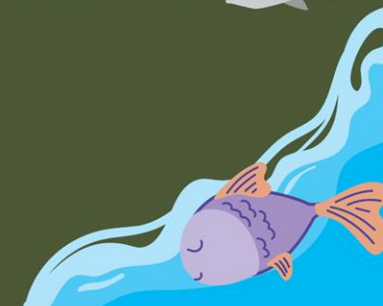

Pažinimo, skaitmeninė, kūrybiškumo kompetencijos

Skaitmeninėmis technologijomis mokiniai įgyvendina savo kūrybines idėjas, atrenka ir apdoroja geografinę informaciją, kuria skaitmeninį turinį.

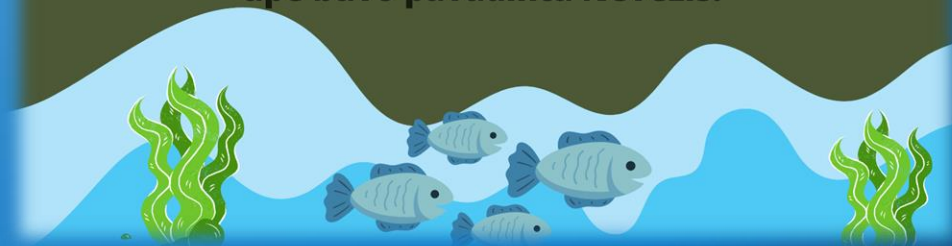
Nevežis

Geografinė padėtis-Vidurio Lietuvoje Nevėžio žemumoje
Ištaka-Anykščių rajone
Per kiek šalių teka-Per viena Lietuva
Didesni intakai- Alanta, Upytė, Obelis, Kiršinas, šušvė
Žiotys-Įteka į Nemuną

Sakoma, jog kadaise jaunas vyriškis pasiėmė meškėre ir atėjo prie bevardžio upelio žviejot. Kiek vyriškis traukė, šisus kartus pagaudavo vėžius. Kaimo žmonės išgirdė apie šį įvykį nuėjo prie upės pažiūrėti, ar tiesa. Nuo tos dienos upė buvo pavadinta Nevėžis.

EIBARIŠKIŲ PARKAS

2022

**Orientavimosi
užduotys Eibariškių
parke.**

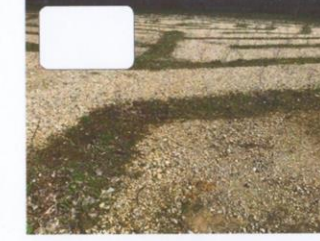
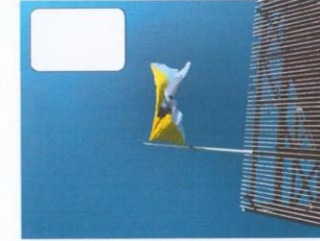
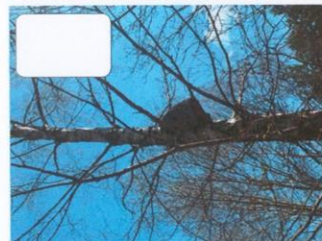
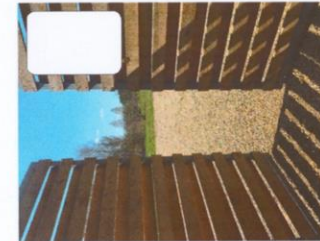
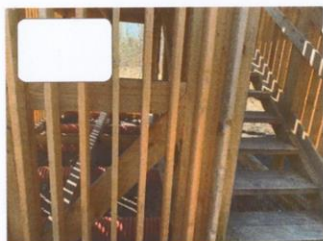
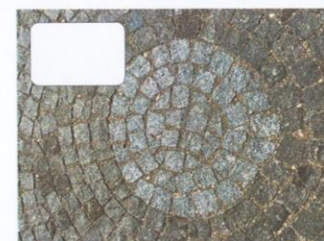
**Užduotys parengtos
bendradarbiaujant su
Šiaulių Jaunųjų
turistų centru.**

**M 1:5000
H 2m.**

- Mokiniai orientavosi naudodamiesi parko žemėlapiu, apsilankė 24 stotelėse.
- Užduočių lape prie vietovės nuotraukų įrašė žemėlapyje nurodytą stotelės numerį.
- 10 stotelių atliko praktines užduotis.

Pažinimo, komunikavimo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencijos

Užduočių gamtiniame take pavyzdžiai

Medžiai ir krūmai

3.3. Į lentelę surašykite stotelėje matomų medžių ir krūmų pavadinimus.

10 taškų

Medžiai (1-5)	Krūmai (1-5)

3.4. Naudokitės patarimais ir nustatykite nurodyto medžio pavadinimą ir amžių.

(10 taškų)

Patarimai: Laisvai augančio medžio kamieno apimtis per metus padidėja maždaug 2,5 cm. Apimtį padalijus iš 2,5, galima gauti apytikslį medžio amžių. Matuoti kamieno apimtį reikia 1,5 m aukštyje virš žemės.

Atsakymas.

Medžio pavadinimas	Medžio amžius

Meteorologijos aikštelė

Įvertinkite orų būklę.

Meteorologiniai rodikliai	
Oro temperatūra	
Debesuotumas	
Debesų tipas	
Vėjo kryptis	
Vėjo stiprumas	
Krituliai (kritulių tipas)	
Koks oro drėgnumas (pagal pušies ar eglės kankorėži)	

Vietovės plano skaitymas

Naudodamiesi Radviliškio miesto planu:

- 1.1. nubrėškite maršrutą nuo mokyklos iki savo buvimo vietos;
- 1.2. nustatykite ir pažymėkite plane savo buvimo vietą;

2 taškai

- 1.3. ☺ naudodamiesi masteliu ir liniuote apskaičiuokite atstumą nuo mokyklos iki savo buvimo vietos:

Atstumas tiesia linija (m)	Atstumas kreiva linija (m)	Skirtumas (m)

3 taškai

- 1.4. nurodykite, kokiais elektroniniais orientavimosi prietaisais naudojantis galima nustatyti savo buvimo vietą, susiorientuoti?

_____

_____

2 taškai

Skaitykite tekstą, sutartinių ženklų reikšmes išrašykite tuščiose vietose.

Šiandien žygį pradėjome puikiai nusiteikę nuo ..... Iš pradžių ėjome link miesto ....., perėję parką, netrukus pasiekėme pėsčiųjų ir dviračių ..... Toliau ėjome palei ..... iki mašinų ..... Tada sukome į dešinę, ėjome per perėją ir vingiuotu ..... Per ..... nuėjome link vaizdingo Eibariškiu ..... Čia radome žalią ..... daug ..... ir ..... Įsikūrėme prie ..... ir atlikome orientavimosi vietovėje užduotis. Visi džiaugėmės puikiais rezultatais!

12 taškų

Projektas „EKO NAMAS: idėjos jaunajai kartai“

- Dalyvavome Suomijos Luma centro projekte „StarT“ ir organizavome praktines/kūrybinės dirbtuves.
- „StarT“ tikslas – ugdyti, pagrįstas tyrimais, praktika ir kūrybiškumu.

Kokios
statybinės
medžiagos
ekologiškos?

Kas padeda
sutaupyti
energijos?
Kas yra
alternatyvioji
energetika?

Kaip
gyvenamą
būstą paversti
draugišku
aplinkai?

Viktorina „EKO NAMAS – ateities namas“

Kurios medžiagos tinkamos statant ekologišką namą?

Skip

11

0

Answers

▲ Nendrės

◆ Molis

● Mediena

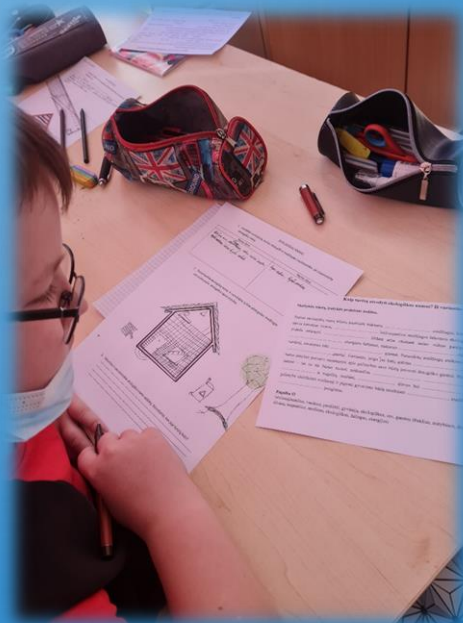
■ Akmuo

Sūpynēs, basu koju takelis...

Praktinēs/kūrybinēs „EKO NAMAS“ dīrbtuvēs

Pažinimo, pilietinē, komunikavimo, kūrybiškumo, kompetencijos

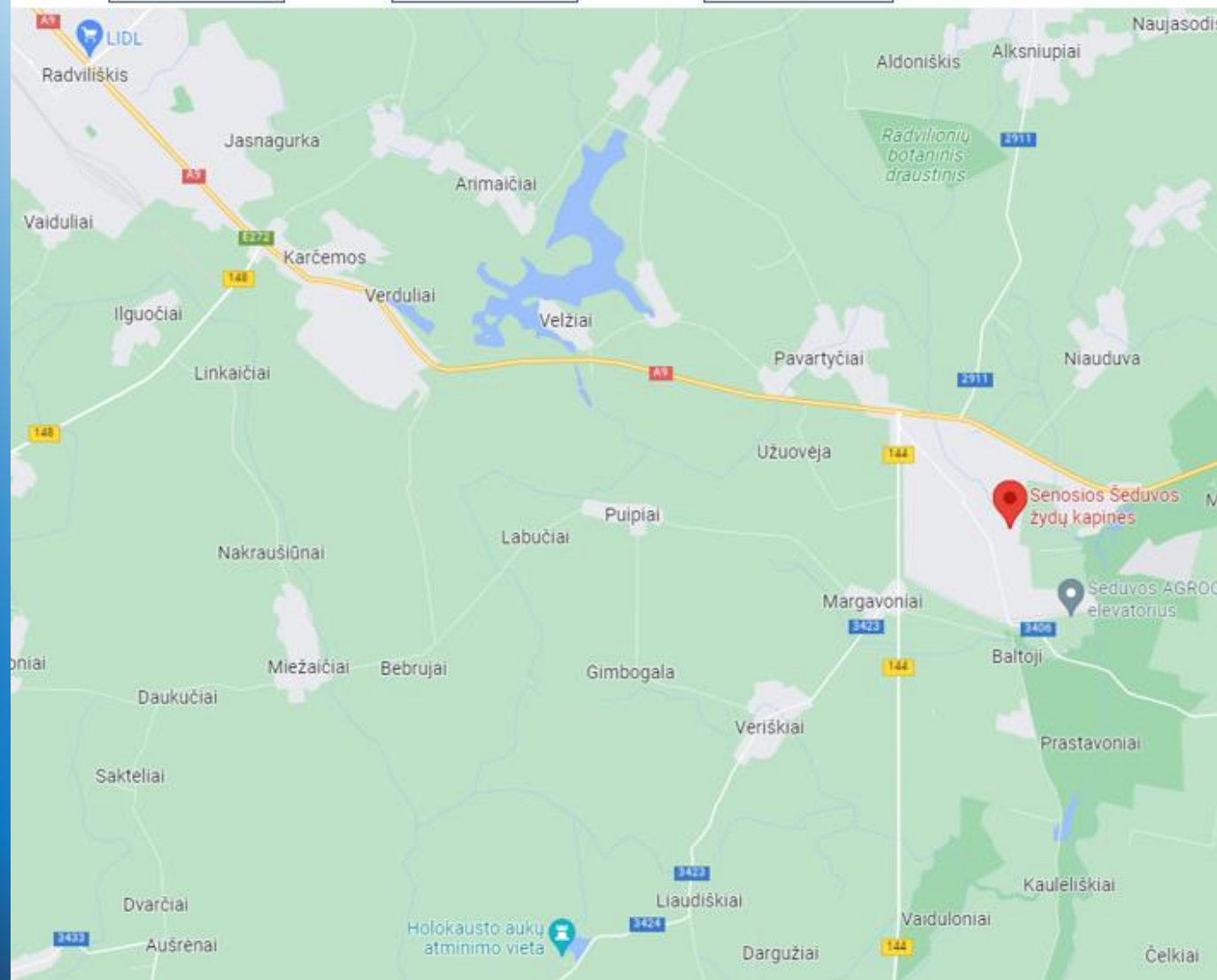

Kelionės maršrutas ir lankytinų objektų geografinį padėtis

Žemėlapyje pažymėkite kelionės maršrutą: Radviliškis – senosios Šeduvos žydų kapinės – Holokausto aukų atminimo vieta (Liaudiškių miškas).

Žemėlapyje pabraukite miestus ir gyvenvietes, per kurias eina šis maršrutas.

Langeliuose parašykite ir pavaizduokite kryptis, kuriomis eina maršrutas:

Pamoka-išvyka „Lankytinos Radviliškio rajono vietos“

Naudodamiesi [google.com/maps](https://www.google.com/maps) raskite informaciją apie maršrutą, duomenis surašykite į lentelę:

Kelionės maršrutas	Atstumas vykstant automobiliu km	Laikas	Miestai ir gyvenvietės, per kurias eina šis maršrutas
Radviliškis – senosios Šeduvos žydų kapinės			
Senosios Šeduvos žydų kapinės - Holokausto aukų atminimo vieta			

4. Koks bendras maršruto ilgis km? .....

5. Kiek laiko keliausite šiuo maršrutu? .....

Užpildykite lentelę. Nurodykite kelionės metu lankomus objektus ir apibūdinkite jų geografinę padėtį.

Lankomo objekto pavadinimas	Objekto geografinė padėtis (rajonas, seniūnija, miestas, vietovė...)	Patirtas išpūdis, įsimintini faktai (2-3)

Sukurkite 5 – 7 sakinių pasakojimą apie šią kelionę, aplankytas vietas ir patirtus išpūdžius. Vietoje žodžių panaudokite 5 – 7 sutartinius topografinius ženklus. Jei tinkamo ženklo nėra, sukurkite jį patys!

Sutartinių topografinių ženklų pavyzdžiai

 1 2	Gyvenamieji ir negyvenamieji pastatai		Saltiniai		Sodai
 1 2	Gamyklos, fabrikai ir malūnai be kaminų		Spygliuočių miškai (eglės, pušys, kedrai, maumedžiai ir kt.)		Pievų augalija
	Vėjo malūnai		Lapuočių miškai (ąžuolai, uosiai, klevai, beržai ir kt.)		Pelkės
	Miškininkų nameliai	 1 2	Atskirai augantys medžiai – orientyrai: 1 – spygliuočiai; 2 – lapuočiai		Dviejų kelių geležinkeliai
	Bažnyčios	 1 2	Reti miškai		Lauko ir miško keliai
 1 2	Kapinės	 1 2	Iškirsti miškai		Pėsčiųjų takai ir pėsčiųjų ti
		 1 2			Upės ir upeliai

Pasakojimo vieta

**Kultūrinė,
pilietinė,
pažinimo,
skaitmeninė
kompetencijos**

Mokiniamis reikia įvairių kompetencijų komplekto, galimybės praktiškai ir kūrybiškai pritaikyti žinias bei įgūdžius, problemų sprendimo bendraujant ir bendradarbiaujant! Todėl patirtinis ugdymas turi būti neatsiejama ugdymo(si) dalis.

Mokyklos teritorijoje įkurta lauko klasė, kuriamas pažintinis takas, atversiantis mokiniams naujas galimybes kompetencijų ugdymui(si).

Mokinio kompetencijos geografijos pamokose – per patyriminį ugdymą

**Radviliškio Gražinos
pagrindinė mokykla
Geografijos mokytoja ekspertė
Salvinija Vaičiūnienė**

2022-09-16-17